Sanat ?lgisi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sanat ?lgisi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=29995

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Sanat ?lgisi Ölçe?i (S?Ö), ö?retmen adaylar?n?n sanata yönelik ilgi düzeylerini kapsaml? bir ?ekilde de?erlendirmek amac?yla Orhan Ta?kesen taraf?ndan 2014 y?l?nda geli?tirilmi? öz-bildirim tipi bir ölçme arac?d?r. Ölçek, bireyin sanata olan ilgisini hem içsel, bili?sel ve duygusal (Duygu-Dü?ünce Boyutu) hem de d??sal ve gözlemlenebilir (Davran?? Boyutu) olmak üzere iki temel boyutta ölçmektedir. Toplam 20 maddeden olu?an bu ölçek, yüksek iç tutarl?l?k ve güçlü yap?sal geçerlik kan?tlar? sunarak psikometrik aç?dan sa?lam bir araç oldu?unu göstermi?tir.

Anahtar Kelimeler

Sanat ilgisi, Psikometrik ölçek geli?tirme, Do?rulay?c? Faktör Analizi, Ö?retmen adaylar?, Duygu-Dü?ünce Boyutu, Davran?? Boyutu, Cronbach Alfa.

Yazarlar

Orhan Ta?kesen

Amaç

Sanat ?lgisi Ölçe?i'nin temel amac?, ö?retmen adaylar?n?n sanata yönelik ilgi düzeylerini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Geli?tirme çal??mas?, ayn? zamanda ö?retmen adaylar?n?n ki?ilik tipleri ile sanata olan ilgileri aras?ndaki ili?kiyi de belirlemeyi hedeflemi?tir.

Bu ölçek, bireylerin sanatsal faaliyetlere ne kadar de?er verdi?ini, bu faaliyetleri ne s?kl?kta takip etti?ini ve sanatsal konular hakk?nda ne kadar dü?ündü?ünü belirleyerek e?itim psikolojisi ve sanat e?itimi alan?ndaki ara?t?rmalara katk? sa?lamak üzere tasarlanm??t?r. Ölçek, özellikle ö?retmenlik mesle?i gibi yarat?c?l???n ve kültürel fark?ndal???n önemli oldu?u alanlarda adaylar?n sanata olan e?ilimlerini saptamak için önemlidir.

Yap?

Sanat ?lgisi Ölçe?i, sanata olan ilgiyi ölçmek üzere iki ana boyuttan olu?an psikolojik bir yap? ölçmektedir. Bu iki faktörlü yap?, bireyin sanata olan ilgisinin hem içsel hem de d??sal bile?enlerini temsil eder.

Yap?n?n ilk boyutu olan **Duygu-Dü?ünce Boyutu**, bireyin sanata yönelik bili?sel de?erlendirmelerini, duygusal tepkilerini ve sanata dair içsel inançlar?n? içerir. ?kinci boyut olan **Davran?? Boyutu** ise, bireyin sanatsal faaliyetlere aktif kat?l?m?n?, sanatsal etkinlikleri takip etme s?kl???n? ve sanata yönelik gözlemlenebilir eylemlerini kapsamaktad?r. Her iki boyut da 10'ar maddeden olu?maktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?i, bir dizi istatistiksel test ve özellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile incelenmi?tir. DFA, önerilen iki faktörlü modelin gözlemlenen veri ile uyumunu de?erlendirmi?tir.

Yap?lan analizler sonucunda, Ki-kare de?eri (χ^2 = 570.29, N=171, sd= 168) ve χ^2/sd oran?n?n (3.39) kabul edilebilir düzeyde anlaml? oldu?u gözlemlenmi?tir (p=0.00). Ölçe?in uyum iyili?ini de?erlendirmek için çe?itli uyum indeksleri incelenmi?tir. Bu indeksler, modelin makul düzeyde uyum gösterdi?ini ortaya koymu?tur.

?ncelenen uyum indeksleri ve elde edilen de?erler ?unlard?r:

Yakla??k Hatalar?n Ortalama Karekökü (RMSEA): .052 (Kabul Kriteri: < .05'e yak?n)
Uyum ?yili?i (Goodness of Fit ?ndeks - GFI): .90 (Kabul Kriteri: > .90)
Kar??la?t?rmal? Uyum ?ndeksi (Comparative Fit ?ndeks - CFI): .90 (Kabul Kriteri: > .90)
Düzeltilmi? Uyum ?ndeksi (Adjusted Goodness of Fit ?ndeks - AGFI): .89 (Kabul Kriteri: > .90'a yak?n)
Normla?t?r?lm?? Uyum ?ndeksi (Normed Fit ?ndeks - NFI): .89 (Kabul Kriteri: > .90'a yak?n)
Normla?t?r?lmam?? Uyum ?ndeksi (NonNormed Fit ?ndeks - NNFI): .90 (Kabul Kriteri: > .90)
Standardize Edilmi? Hatalar?n Ortalama Karekökü (Standardized Root-Mean-Square Residual - SRMR): .048 (Kabul Kriteri: < .05)

Bu de?erler ?????nda (özellikle SRMR, GFI, CFI ve NNFI de?erlerinin s?n?rda veya kabul edilebilir düzeyde olmas?), önerilen iki faktörlü modelin gözlenen veriyi temsil etme konusunda makul bir uyum sergiledi?i sonucuna var?lm??t?r.

Güvenirlik

Sanat ?lgisi Ölçe?i'nin güvenirli?i, iç tutarl?l?k yöntemi kullan?larak de?erlendirilmi?tir. Ölçek, Duygu-Dü?ünce ve Davran?? olmak üzere iki alt boyuttan olu?maktad?r. Her bir alt boyutta 10 madde bulunmaktad?r.

Güvenilirlik çal??malar? neticesinde, ölçe?in genel iç tutarl?l?k katsay?s? olan Cronbach Alfa katsay?s? .84 olarak hesaplanm??t?r. Bu de?er, psikometrik standartlara göre ölçe?in yüksek düzeyde güvenilir ve tutarl? oldu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in geli?tirme a?amas?nda yap?lan geçerlik testleri, 20 maddelik yap?n?n iki temel faktör alt?nda topland???n? göstermi?tir. Bu faktörler, ölçe?in yap?sal temelini olu?turur ve sanata olan ilginin farkl? yönlerini temsil eder.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktör yap?s? ve madde da??l?m? a?a??daki gibidir:

1. Faktör: Duygu-Dü?ünce Boyutu (10 Madde): Bu faktör, 1, 3, 5, 6, 9, 11, 13, 14, 16, 17 numaral? maddelerden olu?maktad?r ve bireyin sanatla ilgili içsel tutumlar?n? ve bili?sel de?erlendirmelerini yans?t?r.
2. Faktör: Davran?? Boyutu (10 Madde): Bu faktör, 2, 4, 7, 8, 10, 12, 15, 18, 19, 20 numaral? maddelerden olu?maktad?r ve bireyin sanatsal faaliyetlere yönelik pratik eylemlerini ve kat?l?m?n? ölçer.

Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) sonuçlar?, bu iki faktörlü yap?n?n teorik modelle uyumlu oldu?unu ve verilerle makul düzeyde örtü?tü?ünü desteklemi?tir.

Ölçme Arac?

Test Türü: Geli?tirme (Öz-bildirim ölçe?i)

Format: 20 maddelik, 5'li Likert ölçe?i format?nda.

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Üniversite ö?rencileri (Ö?retmen adaylar?).

Ya? Grubu: Belirtilmemi? (Genellikle üniversite ça??).

Popülasyon Detaylar?: Ölçek geli?tirme çal??mas?, ö?retmen adaylar? üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Kat?l?mc?lar, her bir maddeye yönelik ki?isel görü?lerini 1 (Kesinlikle Kat?lm?yorum) ile 5 (Kesinlikle Kat?l?yorum) aras?nda derecelendirir. Ölçekte baz? maddeler ters puanlanmaktad?r (3, 5, 9, 13, 16). Yüksek puan, sanata olan ilginin yüksek oldu?unu gösterir.

Anahtar Kelimeler

Sanat e?itimi, Sanatsal ilgi, Psikometri, Faktör yap?s?, ?ç tutarl?l?k, Ö?retmenlik mesle?i.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut de?il.

Kurumsal E-posta Adresi: orhantaskesen@erzincan.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Orhan Ta?kesen (Erzincan Üniversitesi, E?itim Fakültesi, E?itim Bilimleri Bölümü).

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2014 y?l?nda Orhan Ta?kesen taraf?ndan geli?tirilmi?tir. Kullan?m izinleri için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Makalenin orijinal PDF'i a?a??daki ba?lant?lardan indirilebilir:

sanat-ilgisi-olcegi-toad.pdf
sanat-ilgisi-olcegi-toad.pdf

Makalenin yay?nland??? akademik dergi say?s?na bu linkten ula??labilir: academicjournals.org

Kaynaklar

Orhan, T. (2014). Developing interest in art scale and determining the relation between personality type of teacher candidates and their interest in art. *Educational Research and Reviews, 9*(8), 216-226. doi:10.5897/ERR2014.1741

Hu, L., & Bentler, P. M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling: A Multidisciplinary Journal, 6*(1), 1-55.

Sümer, N. (2000). Yap?sal e?itlik modelleri: Temel kavramlar ve örnek uygulamalar. *Türk Psikoloji Yaz?lar?, 3*(6), 49-74.

Sanat ?lgisi Ölçe?i Maddeleri

Ölçeklendirme: 1=Kesinlikle Kat?lm?yorum - 5=Kesinlikle Kat?l?yorum

Sanatla ilgili oldu?unu dü?ündü?üm bir afi? gördü?ümde durup bakar?m
Gazetelerin kültür ve sanat sayfalar?n? okurum.
Arkada?lar?mla sanat üzerine sohbet etmekten zevk almam ®
Sanat?n bir dal?yla amatörce u?ra??r?m.
Resim sergileri ilgimi çekmez. ®
Müzik albümlerinin içerisinde müzisyen bilgilerini okurum.
Konserlerde enstrümanlarla ilgili bilgilendirmeleri dikkate al?r?m.
Sanatla u?ra?an bireylerin daha yarat?c? oldu?unu dü?ünürüm.
Gazetelerin kitap tan?t?m eklerini okumay? sevmem. ®
Ailemdeki bireylerle sanat olaylar? üzerine konu?ur, tart???r?z.
Harçl???mdan sanatsal faaliyetler için para ay?rmam gerekti?ini dü?ünürüm.
Güzel bir foto?raf gördü?ümde foto?rafa ili?kin bilgi alma iste?i duyar?m.
?nternette sanatsal olaylar? takip etmekten ho?lanmam. ®

ARABPSYCHOLOGY.COM

Sanat?n bireyin geli?imi için gerekli oldu?unu dü?ünürüm.
Televizyonda sanata ili?kin bir haber kula??ma geldi?inde dönüp bakar?m.
Müzik albümü almaktan ho?lanmam ®
Sanatsal faaliyetlerle ilgili olumlu dü?üncelere sahibim.
Bir konserde eserle ilgili bilgilendirmeleri dikkate al?r?m.
?nternetten sanatç?lar? ve yap?tlar?n? ara?t?rmay? severim.
Sergilere bilgi ve deneyimi olabilece?ini dü?ündü?üm bir arkada??mla giderim.

ARABPSYCHOLOGY.COM